

Sygn. akt VU 241/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku H. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 22 lutego 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje H. G. prawo do emerytury poczynając od dnia 11 lutego 2013 roku.

Sygn. akt VU 241/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lutego 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy H. G. prawa do emerytury.

Od decyzji powyższej wnioskodawca odwołał się w dniu 26 lutego 2013 roku. Wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach w latach 1967-2002 w Zakładach (...) w R. na stanowisku elektromontera.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

H. G., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 11 lutego 2013 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-5 w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. ZUS nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych żadnych okresów zatrudnienia.

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 31 października 1967 roku do 31 stycznia 2002 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) S.A. w R. na stanowisku elektromontera. W okresie od 26 stycznia 1970 roku do 9 stycznia 1972 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

(dowód: świadectwo pracy k. 11 w aktach ZUS)

Wnioskodawca jest z wykształcenia elektromonterem.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 28 w zw. z k. 13 w aktach sprawy)

Przez cały okres zatrudnienia we wskazanym wyżej zakładzie pracy pracował jako elektromonter w wydziale energetycznym. W wydziale tym pracowało około 15 elektromonterów, którzy podlegali głównemu energetykowi. Elektrycy nie pracowali w wydziale energetycznym, tylko na poszczególnych wydziałach.

Jako elektromonter wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Wnioskodawca zakładał linie napowietrzne wysokiego i niskiego napięcia, konserwował stacje średniego i wysokiego napięcia, maszynownie grzewcze i stacje transformatorowe na poszczególnych wydziałach. Ponadto do jego obowiązków należało dbanie o oświetlenie zewnętrzne wokół zakładu pracy, którym nie zajmowała się energetyka miasta. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

(dowód: angaże k. 11, zeznania świadków W. B. k. 22 i A. D. k. 22, zeznania wnioskodawcy k. 28 w zw. z k. 13 w aktach sprawy)

Zakłady (...) S.A. w R. nie wystawiły wnioskodawcy świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 31 października 1967 roku do 31 grudnia 1998 staż pracy wnioskodawcy w takich warunkach wynosi więcej niż 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Należy dodać, że warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), obecnie rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...) roku ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał bowiem, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach w okresie od 31 października 1967 roku do 31 stycznia 2002 roku w Zakładach (...) S.A. w R. na stanowisku elektromontera.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia we wskazanym wyżej zakładzie pracy Sąd oparł się na zeznaniach świadków W. B. i A. D. oraz zeznaniach wnioskodawcy.

Dowody te zasługują na wiarę, gdyż są spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Świadczenie i wnioskodawca pracowali we wskazanym powyżej zakładzie pracy i opisali w sposób logiczny zakres obowiązków wnioskodawcy. Organ rentowy nie przedstawił zaś w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności złożonych zeznań.

Z zeznań powyższych wynika, jakie konkretne prace wnioskodawca wykonywał. Będąc zatrudnionym w Zakładach (...) S.A. w R. wnioskodawca zakładał linie napowietrzne wysokiego i niskiego napięcia, konserwował stacje średniego i wysokiego napięcia, maszynownie grzewcze i stacje transformatorowe na poszczególnych wydziałach. Ponadto do jego obowiązków należało dbanie o oświetlenie zewnętrzne wokół zakładu pracy, którym nie zajmowała się energetyka miasta. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

Mając powyższe na względzie, nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał w okresie od 31 października 1967 roku do 31 grudnia 1998 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Wykazie A, Dziale II stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, tj. prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Okres tej pracy wynosi więcej niż 15 lat.

Okres zatrudnienia przypadający po dniu 31 grudnia 1998 roku nie był brany przez Sąd pod uwagę przy ustalaniu stażu pracy w warunkach szczególnych, albowiem zgodnie z art. 184 ust. 1 stawy o emeryturach i rentach z FUS, do stażu tego liczy się okresy przypadające do tej daty.

Zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych podlegał także okres od 26 stycznia 1970 roku do 9 stycznia 1972 roku, kiedy to wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową. Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 roku) zalicza się bowiem – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 roku w sprawie II UZP 6/13, Biul. SN 2013/10/24).

Zdaniem Sądu Okręgowego bez wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie pozostaje okoliczność, że Zakłady (...) S.A. w R. były zakładem pracy należącym do branży drzewno-chemicznej, a nie do branży energetycznej.

Sądowi rozpoznającemu sprawę w niniejszym składzie znane jest stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, LEX nr 619638, zgodnie z którym w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo-branżowy w związku z czym nie można z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.

W ocenie Sądu powyższe stanowisko nie może znaleźć zastosowania w sprawie niniejszej, albowiem przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w R. wnioskodawca, co wynika w sposób jednoznaczny z zeznań świadków i wnioskodawcy, a także z zachowanych angaży, pracował w wyodrębnionym w tych zakładach wydziale energetycznym, w którym wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. Okoliczność, że zakład pracy w którym pracował wnioskodawca był przedsiębiorstwem nie należącym do branży energetycznej nie mogła mieć zatem znaczenia dla oceny rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornym okresie.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.